

V bouřlivých a revolučních dobách docházelo ve světě čs. výplatních otisků k velkým změnám. Jednou z nich je i zánik majitelů a uživatelů výplatních strojů. S tím jsou spojeny i zániky výplatních otisků. Na půzemí Československa se o tyto změny zasloužily dvě režimní diktatury - nacistická a komunistická. Nacisté v letech 1939 - 1945 zlikvidovali řadu firem zejména těch, které patřily židovským majitelům. Jen málo z nich obnovilo po roce 1945, většinou zanikly či přešly do rukou arijských majitelů. Řadu příkladů čtenář najde v předchozím seriálu o výplatních otiscích 1., 2. a 3. republiky na tomto webu. Tato historie by vydala na několik knih většího rozsahu.

Znárodňovací lavina v roce 1945 a později společně s komunistickou diktaturou ukončily soukromé vlastnictví a přešly stoprocentně na státní socialistické. S tím zanikla celá řada subjektů a vytvořily se nové. Pravidlem byly krkolomné názvy, někdy opešřené jmény\ komunistických představitelů. Reorganizace se dotkla všech sektorů hospodářského života, ale i společenského a kulturního. V průběhu "budování socialismu a komunismu" došlo k řadě reforem. S tím se měnily i názvy subjektů a uživatelů výplatních strojů a jejich otisků.

Dnešní letmý pohled na otisky konce 40. let. Proces byl jednoduchý - některé firmy v těchto letech ještě dožívaly a pak zmizely (např. Sana či Slavia), některé se nově vytvořily a pak zmizely a dostaly nové jméno (Spojené smaltovny a závody na kovové zboží). Společný jmenovatel byl jediný - národní podnik pro všechny.

Pozorný sběratel si všimne na zobrazených otiscích ještě jedné věci - nové poštovní předpisy ohledně vzhledu se postupně dostávaly do výplatních strojů a našly své odrazy v otiscích.

BENÁTKY n. JIZEROU 1

Okresní záložna hospodářská

19. 12. 1947

FR 8 - 0 - 4m (g) - 2km

PRAHA 1

SANA, národní podnik

12. 7. 1948

FR 6h - 4m - 1k

PRAHA 1

Spojené smaltovny a závody na kovové zboží, národní podnik

FR 8h - 4m - 1k

21. 5. 1949

PRAHA 1

Pojišťovna SLAVIA, národní podnik

FR 6h - 4m - 2k

25. 5. 1949

PRAHA 1

Pražská pojišťovna, národní podnik

FR 8h - 4m - 2km

28. 5. 1949

